

Alexander Hausvater

O SEARĂ LA RIALTO

roman

Prefață de
Daniela Zeca-Buzura

INTEGRAL

Despre romanele lui Alexander Hausvater

El, care aparține celor fără de odihnă, celor peste tot acasă, celor mereu grăbiți, mânați din urmă, întorși în urmă, mereu cu râsul pe buze, cu umorul la purtător, el, care transformă aerul într-un gaz îmbibat de frumos și de bine. Întorc foile, îi aud glasul și văd bătind mereu drumurile lumii, iubind neîntrerupt ca toți cei sortiți să iubească eternitatea efemerului, „clipa care rămîne atît de frumoasă”.

Nora Iuga – Postfață la romanul-puzzle *Ce dacă*

Alexander Hausvater este un maestru al scenelor de mare forță suprealistă, prin ele creează o alternativă la viața reală, pe care personajul ar fi putut s-o trăiască simultan, mereu. Ai senzația că autorul încearcă să scape de frustrare și unește alternativele la sfârșitul povestirii, care, din realism tragic, trece direct spre un suprarealism cu elemente magice.

Vasile Dâncu – Prefață la romanul-puzzle *Ce dacă*

Romanul acesta este o elegie a infirmităților de tot felul, produse de destin, dar mai ales de om, și care pot fi lecuite prin compasiune și devoțiune.

Varujan Vosganian – Prolog la romanul *Ludi*

Alexander Hausvater scrie precum regizează, tensionat, alert, surprinzător, răstoarnă situațiile, naște personaje care, brusc, fie își sfășie propria piele și o îmbracă pe a altuia, jupuindu-l, fie și-o întorc pe dos și revin, apoi, în ea.

Robert Șerban – despre romanul *Dor călător*

Alexander Hausvater acceptă ideea că moravurile, mentalitățile, tradițiile există, nu le neagă, dar încearcă și reușește, prin arta sa, să le deoaleze mecanismele subrede, vetuste sau bolnăvicioase. El propune o igienă mentală și sentimentală, într-o societate contemporană ale cărei trăsături par, dar nu sunt, transformate radical.

Ioan Cristescu – Prefață la romanul *Penumbra*

Cine oare mai bine decât regizorul evreu „canadian de origine română” care este Alexander Hausvater, azi un tânăr fără vârstă, iubitor de frumuseți feminine dezgolate – privite pe muzica lui Sarasate –, cunoscător până în amănunt al Decameronului lui Boccaccio, știutor al dramei Holocaustului – care ucidea tocmai frumusețea atâtor trupuri adolescente –, mânuind ironia fină a „jidovului rătăcitor”, ar fi putut zămisli admirabilele și omeneștile pagini ale acestui roman abia scris în reclusiunea anului 2020.

Răzvan Theodorescu – Postfață la romanul
Aici, Radio Eros

Am avut acest sentiment al propriei vieți ratate, din perspectiva universului nostru european intim, familiar, trăit, nu impus, citind memoriile fracturate de inteligența, umorul, cunoașterea spectaculară, lirismul libertar și coerența talmudică interioară, pe care Alexander Hausvater ni le face cadou, cu bunătate și generozitate. (...) O carte a privirii înapoi fără mânie, inteligentă și integratoare, a refacerii acelei „bigger picture”, pe care noi, oamenii singuri, o pierdem mereu și la care râvnim fără încetare.

Emil Hurezeanu – Postfață la *Was wäre wenn*,
versiunea germană a romanului-puzzle *Ce dacă*

Rialto, ora 20.50

Bubuituri în serie au zdruncinat teatrul Rialto în plin spectacol. Balcoanele s-au prăbușit peste rândurile din spate. Zidurile sălii au căzut ca apa în cascadă. Candelabrul de Murano explodă peste rândurile din mijloc strivind spectatorii prinși în scaune, ca șoarecii în capcană. Scena cu decorul piesei și primele rânduri s-au scurs într-o groapă imensă, din care începu să se ridice un fum greu, negru. Exploziile continuau fără încetare. Peste tot pluteau bucăți de cadavre, oase, haine, la fel ca și vise, speranțe, povești de iubire, altele de succes sau de eșec. Bombele au zdruncinat din țâțâni nu numai clădirea, dar și pământul și cerul. De parcă un Dumnezeu neiertător pedepsea planeta pentru păcatele comise. În cele din urmă se prăbuși și tavanul, iar cerul pătrunse în sală de pe bulevardul Park și o umplu cu nori grei. Ultima avea să explodeze o bombă plasată la intrare. Smulse din fundație, etajele superioare, care acum blocau intrarea în teatru.

Urmă o tăcere mai asurzitoare decât cea mai gălăgioasă bombă. Ici colo printre rânduri mai mișcau

câțiva oameni, precum râmele în pământ. Unii dintre ei nu mai aveau mâini sau picioare. Deschideau și închideau gurile, ca și cum voiau să-și anunțe propria moarte. Țipau, dar vocile lor erau sugrumate într-o tăcere de metal, care prevestea incapacitatea lor, de a se opune răului și a lupta pentru supraviețuire. Cei care mai trăiau respirau atât de silențios, de parcă le era frică să nu se afle că mai erau încă în viață. Dar cei mai mulți muriseră. Probabil s-au stins cu invidia în suflet, că unii mai trăiau, în timp ce ei, laureați ai unor premii, decorați cu fel și fel de ordine și distincții, câștigători a tot felul de concursuri, ce mai, personalități importante, cetățeni de vază, ei, nu. Pierduseră loteria vieții, în timp ce ceilalți se confruntau cu durerea premergătoare morții. În acel moment se auziră focurile de mitralieră. Se trăgea în spectatori. Țintele erau încă în viață, dar pentru un scurt timp. Gloanțele zburau în toate direcțiile. Un trăgător se concentrează mai atent la rândul 12 de la parter, unde mai mișcau un bărbat și o femeie.

Fabian și Diana

Profesorul Fabian Dobs era aplecat deasupra logodnicei sale, Diana Tasse. Ea sângera, lovită grav de căderea tavanului. Fața ei, cândva luminoasă și zâmbitoare, era acum o masă în valuri, care-i ștergea trăsăturile. O lentilă de la ochelarii cu rame roșii se înfipse în locul în care fusese cândva ochiul ei stâng. Diana continua să vomite sânge, cu toate că nu mai avea gură, nas, obraji. Fabian Dobs, un bărbat înalt într-un costum de catifea, acum în zdrențe, scotea urlete, de ai fi zis că era un animal vânat și nu profesor de istorie la colegiul Vanier. Țipa: „Ajutor! Ajutor! Cineva ! Trebuie transportată la spital...” Fabian mângâia burta sfâșiată a femeii. „Ajutor, vă rog! Logodnica mea e însărcinată!” Fabian îi acoperi Diane burta cu haina lui. Era îngrozit că pruncul se va rostogoli pe podea. Era o fetiță. Avea deja un nume, Elena, după frumoasa regină din mitologia greacă.

În acel moment îl văzu venind pe coridorul central. Era asemeni unui astronaut de pe planeta Marte, apropiindu-se cu mitraliera în mână, să salute un pământean. Se opri în fața rândului 12, unde cei doi

erau întinși pe podea. Mitraliera strălucea ca și ochii teroristului extaziat de anticiparea unei plăceri unice, aceea de a curma o viață. Fabian își duse mâna la ochi orbit de reflecția luminii, provocată de mitraliera lucioasă ca o oglindă. Fabian își împinse logodnica sub scaune și îi acoperi trupul cu al lui. Nu-i era frică. Îi treceau prin minte luptele de stradă din 1840, când se murea pentru limbă, datină și iubirea de țară. Într-o fracțiune de secundă auzi mitraliera declanșându-se. Aștepta glonțul eliberator, dar nu el fusese ținta.

Diana nu mai mișca în brațele sale. Fabian fredonă un cântec de la începutul secolului 19. Obişnuia să-l cânte studenților care i se alăturau la refren...

Nu te lăsa copleșit de durere,

Cântă un imn de iubire

Inamicul va pieri

Când dragostea va dăinui...

Gloanțele poposeau în corpul femeii, acum răvășit de ură și răutate. De ce continua Fabian să cânte? De ce continua să-și legene femeia, care devenise coșciugul primului său copil? Cine știe? Fabian Dobs era un om plin de contradicții. Cine altul ar mânca pâine cu croissanturi, și-ar turna miere peste friptura de curcan, ar avea o colecție de arme istorice în subsolul casei de pe strada Isabela și cine altul ar ține în mâini capul femeii iubite acum atârând

inert de corp. Teroristul mai trase o rafală, apoi se întoarse spre Fabian. Profesorului nu-i era frică. O viață întreagă trăise cu frica în sân, frica de pedepsele tatălui, frica de femei, de întâlniri cu străini, de surprize, de necunoscut. Acum nu simțea nici urmă de frică. Tot ce simțea erau ciocanele, care îi băteau în tâmpile, ca să-l trezească, să-l împingă spre ripostă, spre răzbunare. Teroristul și profesorul de istorie se priviră îndelung. Logodnica nu se mai mișca, teroristul nu mai trăgea, așa că Fabian, cu un urlat, se năpusti asupra ucigașului, să-i smulgă masca de pe față, ca să se uite în ochii lui de monstru. Teroristul mai abil, mai bine antrenat, îl împinse violent și trase, dar nu-l nimeri. Cu toate acestea Fabian căzu ca răpus de fulger. Poate că în acel moment teroristul își pierdu interesul pentru acel cuplu, căci își mută atenția asupra unui alt cuplu dintr-un rând mai în față, apoi asupra altui cuplu, până ce nimeni nu mai mișca. Apoi se concentrează pe golul unde cândva fusese scena. Gloanțele sfâșiaseră corpul unei actrițe, măturaseră un sufleur, regizorul de scenă și un grup de figuranți, studenți la teatru. Totuși, doi instrumentiști din orchestră reușiră să fugă, o violonistă și un saxofonist. Teroristul, după ei. Trase două focuri și îi puse la pământ.

Fabian o ridică pe Diana ca pe o pană. Fugi cu ea în brațe spre ieșire. Corpul femeii atârna ca un obiect fără folos. Curând, își dădu seama că ieșirea din sală era blocată. Porni în direcția opusă, spre

scenă. Se gândea că nu va afla niciodată culoarea ochilor Elenei. Sperase ca fiica lui să aibă ochii albaștri ca el, ca părinții lui, precum cerul senin. Cât despre păr, trebuia neapărat să fie galben, ca un câmp de floarea soarelui. Exact cum era cel al Dianei.

Profesorul Fabian Dobs se găsi pe scena devastată. Mai rămăseseră câteva obiecte de mobilă din decorul piesei, un scaun, un orologiu și cadrul unei ferestre prin care Günther Nagel, personajul principal, un adolescent obsedat de frumoasa actriță Dora Gerson, o urmărea turbat de gelozie în timpul primei scene. Dora, superbă și cuceritoare, sărbătorea o premieră cu mulți prieteni, majoritatea bărbați. Fabian privi jobene perforate de gloanțe, costume și recuzită în flăcări. Se întoarse spre astronaut care tocmai trimitea un grup de plasatoare pe lumea cealaltă și țipă la el: *Trage și în mine. Altfel, oriunde vei fi, te voi găsi. Voi da de tine chiar și în iad. Îți voi fi procuror, judecător, călău. Oriunde te vei ascunde, eu te voi găsi... în mare, în pământ, în văzduh. Oriunde! Viața mea va avea un singur scop, să ți-o iau pe a ta.* Teroristul nu se opri, continuă să-i caute din ochi pe cei doi copii și pe mama lor. Se refugiaseră între ruine. Ucigașul îi zări. Îi doborî din două focuri, te pomenești că voia să economisească gloanțe. Se vedea că el era conducătorul, întrucât toți ceilalți teroriști, care mișunau prin sală până la ultimul balcon, se uitau spre el, înainte de a trage și după, ca și cum aveau nevoie de autorizația lui.

Comunicau prin semne, de parcă erau scafandri la o adâncime de sute de metri. Toți se mișcau cu precizie, probabil după un plan bine pus la punct. Cum toți purtau cagule, nu puteai să-ți dai seama cine erau și de unde proveneau. Erau negri sau albi, galbeni sau roșii? Fabian își spunea că veneau de pe o altă planetă, unde li se inoculase dorința de a ucide. Nu puteau fi oameni cu suflet și emoții. Răutatea lor era totală, pură, fără nici o asemănare cu atacurile teroriste de până atunci.

Lista personajelor principale

Fabian Dobs, profesor de istorie
Diana Tasse, logodnica lui Fabian
Aranck Hassun, conducătorul Frontului Național
Angeni, fosta soție a lui Aranck
Basa Hassun, fratele lui Aranck
Ayamis, fiul cel mare a lui Aranck
Danis, fiul cel mic al lui Aranck
Kerne, spiritul bunicului lui Aranck
Hurit, spiritul bunicii lui Aranck
Dora Gerson, vedeta de film și teatru
Günther Nagel, tânărul îndrăgostit de Dora
Rob Marton, inspector de poliție
Vivian Marton, soția inspectorului
Georgiana Marton, fica inspectorului
Tonia, prostituată, prietenă de o viață cu Marton
Aiko Kasulki, consulul Japoniei
Radu Popovici, cineast, imigrat de curând
Lina Roth, amanta lui Radu Popovici
Tara Roth, fica ei

Sam Roth, soțul ei multimilionar

Hieronimius, comandant roman

Aurelia, soția lui

Junia, servitoarea celor doi

Helmut Stosser, colonel SS

Dr. Erich Stein, maior SS

Nota autorului

Am predat manuscrisul romanului meu cu câteva zile înainte de izbucnirea războiului în Ucraina. *O seară la Rialto*, romanul, se încheia cu un război oribil, care distruge planeta pentru a provoca umanitatea să se re-nască, să se re-definească, să se re-formeze. Corupția, mercantilismul, egoismul, și mai ales, competiția au dus omul în fața unei prăpăstii care nu mai împarte lumea între puterile coloniale sau occidentale și cele ale răsăritului, între dreapta și stânga politică, între bogați și săraci. Războiul a obligat oamenii din toate timpurile să se confrunte cu armele, foametea, gloanțele, neajunsurile, bombele și moartea. În vreme de război, omul nu mai poate să-și trăiască destinul care i-a fost hărăzit. Cei care supraviețuiesc sunt nevoiți să devină refugiați, imigranți, oameni fără căpătâi. Într-o astfel de ipostază, cine mai e capabil să-și atingă potențialul, să-și folosească aptitudinile și talentele cu care a fost înzestrat? Chiar și acum, în a 48-a zi de război, mă uit în ochii copiilor și ai femeilor care fug din fața morții într-o țară necunoscută, unde se vorbește o limbă care le e străină, unde domnesc

alte tradiții și reguli, doar ca să nu sfârșească sub șenilele unui tanc care nu deosebește între om și piatră.

Încep să înțeleg de unde a pornit romanul și către ce orizont se îndrepta. În povestea *fiecărui* personaj se oglindește drumul pe care pășește fiecare din noi. Suntem victimele istoriei, victimele unor decizii politice luate în alt spațiu, în alt timp. Acumulăm cetățenii și pașapoarte, dar nu ne identificăm real cu nici o țară, cultură, sarcină socială, sau cu vreun rol politic. Suntem străini de ceea ce e ne înconjoară și de noi înșine.

O altă seară petrecută în fața televizorului mi-a inoculat gândul că toți acei copii ucraineni din brațele mamelor lor vor vorbi în curând engleza, germana, poloneza, ca să uite de țara lor de baștină, distrusă de orgolii și ambiții politice. Ei vor fi preț de mai multe generații străini pe un pământ de care nu-i leagă decât o adresă și un cod numeric.

În locul în care ne vom întâlni cu toții, nu ne vom revela poveștile, unele banale, altele exotice și pline de aventuri. Acolo, un străin va descoperi un drum comun, împreună cu un alt străin, în speranța că măcar acolo va putea lua naștere acea societate utopică bazată pe respect și dragoste unul față de celălalt.

O seară plăcută la Rialto!